

Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Marta Cienkowska

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

odpowiadając na interpelację nr 16645 posała Marcina Porzucka z 21 kwietnia 2026 roku w sprawie używania symboli państwowych przez podmioty prywatne, uprzejmie proszę o przyjęcie następujących wyjaśnień, przygotowanych w porozumieniu z Ministerstwem Sprawiedliwości i Urzędem Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

Ad 1 i 2.

Zgodnie z art. 16 ust. 2 ustawy z dnia 31 stycznia 1980 r. o godle, barwach i hymnie Rzeczypospolitej Polskiej oraz o pieczęciach państwowych (Dz. U. z 2025 r. poz. 299) dozwolone jest umieszczanie na przedmiotach przeznaczonych do obrotu handlowego godła lub barw Rzeczypospolitej Polskiej w formie stylizowanej lub artystycznie przetworzonej. Ewentualna ocena, czy dany wizerunek w danym kontekście stanowi naruszenie art. 137 § 1 Kodeksu Karnego, pozostaje do rozstrzygnięcia przed właściwymi organami wymiaru sprawiedliwości. Naruszenie ww. przepisów nie podlega ochronie na podstawie przepisów administracyjnych, w szczególności przepisów ustawy z dnia 16 lutego 2006 r. o ochronie konkurencji i konsumentów, wykorzystywanych przez Prezesa UOKiK.

W obecnym stanie prawnym nie jest bezpośrednio uregulowana kwestia podmiotów komercyjnych, które udają organy administracji publicznej lub ich agendy bądź wprost podszywają się pod nie.

Niemniej jest to jedna z kwestii, które zostały wskazane do uregulowania w opracowywanym w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego projekcie ustawy dotyczącej znaków państwowych. Ministerstwo dostrzega pilną potrzebę wprowadzenia takich przepisów.

W tym kontekście warto jednak zwrócić uwagę także na art. 49 § 2 Kodeksu wykroczeń (dalej k.w.). Jak m.in. przyjmuje się w doktrynie:

„Wykroczenie z art. 49 § 2 można popełnić zarówno umyślnie, jak i nieumyślnie. Może być więc ono popełnione z chwilą naruszenia przepisów ustawy o godle, barwach i hymnie Rzeczypospolitej Polskiej oraz o pieczęciach państwowych i dla jego zaistnienia nie jest wymagany żaden skutek, a nawet demonstracyjne lekceważenie, bo wówczas należałoby taki czyn zakwalifikować z art. 49 § 1. W omawianym przypadku wystarczy np.

Informacja dotycząca zasad przetwarzania danych osobowych przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz praw osób, których dane są przetwarzane została zamieszczona na stronie www.gov.pl/kultura/bip w zakładce Polityka przetwarzania danych osobowych.

Identyfikator dokumentu: 2472486.10934949.10496480

+48 22 42 10 100
esp@kultura.gov.pl
www.gov.pl/kultura

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego
ul. Krakowskie Przedmieście 15
00-071 Warszawa

nieprawidłowe umieszczenie czy wywieszenie godła, barw lub flagi RP albo niezachowanie należytej powagi przy wykonywaniu hymnu państwowego”¹.

„Wykroczenie to może być popełnione w zależności od sposobu naruszenia unormowań przez działanie lub zaniechanie (np. niepodniesienie flagi państwowej wbrew obowiązkowi) i ma charakter formalny. Dla wyczerpania znamion określonych w art. 49 § 2 k.w. nie ma znaczenia czy naruszenie przepisów spowodowało jakieś konsekwencje, choć rzecz jasna może to rzutować na ocenę materialnej treści czynu. Wśród przepisów ustawy o godle, barwach i hymnie Rzeczypospolitej Polskiej oraz o pieczęciach państwowych szczególne znaczenie ma art. 15, zgodnie z którym godło i barwy Rzeczypospolitej Polskiej są umieszczane, a hymn Rzeczypospolitej Polskiej wykonywany lub odtwarzany w sposób zapewniający im należną cześć i szacunek. Przepis ten zdaje się określać podstawowe kryterium, przez pryzmat którego należy oceniać wagę naruszenia przepisów tej ustawy. (...) Zgodnie z art. 16 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 31 stycznia 1980 r. o godle, barwach i hymnie Rzeczypospolitej Polskiej oraz o pieczęciach państwowych (Dz. U. z 2025 r. poz. 299, dalej u.g.b.h.) symbole Rzeczypospolitej Polskiej nie mogą być umieszczane na przedmiotach przeznaczonych do obrotu handlowego. Dozwolone jest natomiast umieszczanie na przedmiotach przeznaczonych do obrotu handlowego godła lub barw Rzeczypospolitej Polskiej w formie stylizowanej lub artystycznie przetworzonej, np. flaga ukazana graficznie w postaci pofalowanej lub o wymiarach innych niż w załączniku nr 3 (do) u.g.b.h., gdzie stosunek szerokości flagi do jej długości wynosi 5:8. Wyjątek określony w art. 16 ust. 1 i 2 u.g.b.h. nie będzie miał zastosowania do przedmiotów, których cechy ze swej istoty podważają cześć i szacunek do umieszczonych na nich symboli Rzeczypospolitej, np. na imitacji kija bejsbolowego, na butelkach z alkoholem, piersiówkach. Dozwolone wydaje się natomiast umieszczanie symboli narodowych na kubku, otwieraczu do butelek czy nożu lub szczyryku, albowiem przedmioty te z uwagi na różne przeznaczenie, wielofunkcyjność nie kojarzą się w odbiorze społecznym pejoratywnie”².

Ad 3.

Sądy rejestrowe, czyli wydziały gospodarcze Krajowego Rejestru Sądowego sądów rejonowych, co do zasady nie badają, czy firma (nazwa) prywatnego podmiotu może sugerować charakter państwowy, podczas rozpoznawania wniosków o wpis lub zmianę wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego, ponieważ przepisy prawa nie nakładają na nie takiego obowiązku. Kluczowa pozostaje okoliczność, że ustawa z 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (dalej ustawa o KRS) nie daje sądowi kompetencji do oceny nazwy pod kątem wprowadzania w błąd, o ile nie narusza ona przepisów szczególnych. Zatem sądy rejestrowe nie odmawiają rejestracji nazw sugerujących publiczny lub państwowy charakter, ponieważ nie mają do tego podstawy prawnej, a ich kontrola ogranicza się do zgodności z przepisami prawa, a nie do oceny, czy nazwa może wprowadzać w błąd co do charakteru podmiotu. Kluczowy jest zakres kontroli sądu rejestrowego. Zgodnie z art. 23 ust. 1 ustawy o KRS sąd bada jedynie, czy dokumenty i dane są zgodne z przepisami prawa pod względem formy i treści, sąd nie ocenia marketingowego ani wizerunkowego efektu nazwy, nie sprawdza, czy nazwa może sugerować powiązania z państwem, samorządem czy instytucją publiczną, nie ma kompetencji do odmowy wpisu tylko dlatego, że nazwa „brzmi państwowo”.

Sąd rejestrowy może odmówić wpisu wyłącznie wtedy, gdy nazwa narusza konkretny przepis prawa, np. jest identyczna z nazwą innego podmiotu, zawiera zakazane elementy, narusza przepisy szczególne dotyczące danej formy organizacyjnej. Nie istnieje ogólny zakaz używania w nazwach określeń kojarzących się z państwem (np. „narodowy”, „krajowy”,

¹ W. Jankowski [w:] T. Grzegorzczak (red.), Kodeks wykroczeń. Komentarz, wyd. II, publ. Lex 2013.

² S. Krajnik [w:] J. Lachowski (red.), Kodeks wykroczeń. Komentarz, Warszawa 2021, art. 49.

„centralny”), wyjątki dotyczą tylko konkretnych słów chronionych ustawowo (np. „bank” – jego prowadzenie wymaga uzyskania licencji bankowej), brak jest przepisu analogicznego do regulacji w niektórych krajach, gdzie nazwy sugerujące organ państwowy są zastrzeżone. W efekcie, jeśli nazwa nie narusza przepisu szczególnego, sąd nie ma podstawy, by odmówić jej rejestracji w Krajowym Rejestrze Sądowym.

Nie oznacza to jednak, że każdy może „podszywać” się pod państwo, istnieją inne mechanizmy prawne, usytuowane poza Krajowym Rejestr Sądowym i wydziałami gospodarczymi Krajowego Rejestru Sądowego sądów rejonowych, które dokonują do niego wpisów, takie jak:

- Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, który może interweniować, jeśli nazwa wprowadza konsumentów w błąd,
- wydziały cywilne sądów okręgowych i apelacyjnych mogą zakazać używania nazwy naruszającej dobra osobiste Skarbu Państwa lub jednostek publicznych w drodze rozpoznania powództwa o naruszenie dóbr osobistych,
- prokuratura może reagować, jeżeli nazwa wypełnia znamiona przestępstwa oszustwa.

Sądy rejestrowe nie odmawiają rejestracji nazw sugerujących publiczny charakter z uwagi na to, że kontrola sądu jest ograniczona art. 23 ustawy o KRS. Brakuje przepisów zakazujących używania takich nazw, a sąd rejestrowy nie ma kompetencji do oceny ryzyka wprowadzenia w błąd.

Ad 4.

Prezes UOKiK podejmował działania dotyczące ochrony zbiorowych interesów konsumentów w zakresie naruszeń prawa konsumenckiego, w których to sytuacjach nieuczciwi przedsiębiorcy naruszyli obowiązujące przepisy przez podszywanie się pod instytucje publiczne lub posługiwanie się logotypami tych instytucji.

Dla przykładu można wymienić decyzję Prezesa UOKiK nr DOZIK-10/2020, w której stwierdzono stosowanie praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów polegającej na umieszczaniu przez 4Life Direct Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie na stronie internetowej www.4lifedirect.pl w zakładce „O 4Life Direct” informacji o treści: „Firma 4Life Direct podlega nadzorowi i kontroli Komisji Nadzoru Finansowego”, której treść i sposób prezentacji błędnie informowały konsumentów, że Komisja Nadzoru Finansowego sprawuje nadzór i kontrolę nad działalnością 4Life Direct Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie, a przez to podnosiło wiarygodność kontraktową Spółki co stanowi nieuczciwą praktykę rynkową. W przedmiotowej decyzji stwierdzono również praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów polegającą na umieszczaniu przez 4Life Direct Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie na stronie internetowej www.4lifedirect.pl w zakładce „Nasi Partnerzy” informacji o treści: „Wiesz, że z Red Sands jesteś w dobrych rękach, ponieważ: (...) Wspiera działanie Rzecznika Ubezpieczonych oraz Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Polsce i zawsze będzie stosował się do ich przepisów”, której treść i sposób prezentacji błędnie informowały konsumentów, że 4Life Direct Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie wspierała działania Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów oraz zawsze będzie stosowała się do jego przepisów, a przez to podnosiło wiarygodność kontraktową Spółki, co stanowi nieuczciwą praktykę rynkową.

W decyzji nr RŁO 5/2022 stwierdzono natomiast stosowanie praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów polegającej na zamieszczaniu przez KFG S.A. w Warszawie na stronie internetowej, na której przedstawiane są informacje o produkcie określanym jako „obligacje społeczne”, logotypów:

- Komisji Nadzoru Finansowego,

- Bankowego Funduszu Gwarancyjnego,
- Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego,
- Polskiego Funduszu Rozwoju Spółki Akcyjnej z siedzibą w Warszawie,

co może wywoływać u konsumentów mylne wrażenie, że działalność KFG S.A. oraz podmiotu oferującego produkty określane jako „obligacje społeczne” objęte są systemem nadzoru lub gwarancji udzielanych przez podmioty powołane do tych celów w drodze ustawy, co stanowi nieuczciwą praktykę rynkową.

Ponadto, stwierdzono praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów polegającą na posługiwaniu się przez KFG S.A. w Warszawie w logotypie stron internetowych określeniem „Krajowy Fundusz Gwarancyjny”, co może wywoływać u konsumentów mylne wrażenie, że KFG S.A. jest podmiotem objętym przepisami ustawy o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa, a oferowane „obligacje społeczne” objęte są systemem gwarancji udzielanych na podstawie przepisów ww. ustawy.

Ad 5.

Zgodnie z art. 9 ustawy z 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych Minister Sprawiedliwości sprawuje jedynie zwierzchni nadzór nad działalnością administracyjną sądów.

Działania Ministra Sprawiedliwości związane z tym nadzorem ograniczają się tylko do spraw związanych z administracją sądową i nie wkraczają w sferę orzeczniczą, zarezerwowaną dla niezawisłego sędziego lub referendarza sądowego, funkcjonujących w niezależnym sądzie [por. wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 16 kwietnia 2008 r., K. 40/07, OTK 2008, nr 3, poz. 44 oraz wyrok z 15 stycznia 2009 r., K. 45/07, OTK 2009, nr 1, poz. 3].

Tym samym Minister Sprawiedliwości nie bada i nie kontroluje orzeczeń sądów pod kątem ich zgodności z obowiązującymi przepisami prawa, a w związku z tym nie podejmuje działań, które mogłyby ingerować w sferę orzeczniczą.

Działalność orzecznicza sądów powszechnych podlega wyłącznie kontroli instancyjnej, sprawowanej przez sądy wyższego rzędu w ramach rozpatrywania środków odwoławczych.

Z poważaniem

z up. Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Sekretarz Stanu

Maciej Wróbel

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/